PAS PÅ KLODEN,

VERDENSMÅL FOR BØRN

3-9 ÅR

DIG SELV OG DE ANDRE

Pas på kloden...

Vand: sjask! Plask! (55.9)

Serien 'Hjælp vores planet!' forklarer nogle af de emner, som vi tit hører om, når man taler om klima og miljø. Bøgerne kommer med idéer til, hvad I selv kan gøre. Bogen her handler om vores vigtigste resurse: vand. Bagerst finder I sjove aktiviteter.

Træernes ukendte liv (57.6)

Træer er med til at give os både føde, ly og varme. De producerer ilt og er vigtige for vandets kredsløb. Vi kan slet ikke undvære træer. Men de har også deres helt eget liv. Vidste du, at træer både kan tale sammen og hjælpe hinanden?

Vores have – i hjertet af byen

af Parastu Karimi

På en forladt fabriksgrund inde midt i byen får en flok børn idéen til at lave en have. Her dyrker de radiser, blomster og pebermynte. Deres hemmelige have bliver til et fælles projekt for hele kvarteret.

Rappe-skraldebogen

af Lotte Salling

Anden Rappe-Skralde er gal i skralden. Alt for meget affald ender i naturen. Men hvordan sikrer man, at affaldet havner det rigtige sted? En rap historie om at reparere ting, der er gået i stykker, genbruge og sortere affald. Bagerst finder I tips og opgaver.

Sikke et spild
- skrald, genbrug og en renere planet (50.1)

Hvordan kan vi undgå at lave så meget affald? Og hvordan kan vi genanvende bedst muligt? Med masser af billeder og fakta får I gode råd til hverdagen og forslag til mere læsning. Bagerst finder I en praktisk ordliste.

23 sjove og kreative projekter for miljøhelte (76.99)

af Isabel Thomas

Med bogen her i hånden er det ligetil at hjælpe kloden, hvad enten du mest er til madlavning, gør-det-selv eller at komme ud i naturen. Vælg en aktivitet fra en af de tre kategorier: Superskrald, Naturnørd eller Grøn samvittighed og gå i gang!

Storm og affald

af Martin Vinther Madsen

Læs selv historien om egernet Storm, og hvordan det giver problemer for dyrene, når vi smider affald i naturen. Fås også som lyd- og e-bog.

OPGAVER:

Prøv at tage et bad eller børste tænder, mens du lader vandet løbe. Sæt et mærke på baljen eller vasken. Prøv næste gang at slukke for vandet, mens du børster eller sæber dig ind. Hvor meget vand har du sparet?

Arranger en byttedag med legetøj eller fastelavnskostumer i stedet for at købe nyt. Skriv skilte og lav plakater. Det er lettest at bytte, hvis man får en "byttekupon", når man afleverer noget brugt.

Lav en vindmølle af papir eller en vandmølle af plastic. Tag møllen med udenfor og se, hvordan naturens kræfter får møllen til at snurre rundt. Skoven i Skolen har byggevejledninger til møller.

FIND MERE INSPIRATION PÅ:

www.groennespirer.dk

www.natur-vejleder.dk

www.skoven-i-skolen.dk

www.sprogsporet.dk/bæredygtighed

dig selv...

Små verdener
af Géraldine Collet

Alle børn på kloden har en lille verden indeni. Deres eget sted, hvor de lader op og drømmer om nye steder, fred eller eventyr. Alle har sit eget bidrag til at skabe en bedre jord. Hvad er dit særlige sted?

Kroppen - Rim og mirakler (61.1)
af Marianne Iben Hansen

Kan du slikke på din albue? Hvor langt kommer dråberne, når du nyser? Hvor sidder din længste knogle, og har du egentlig flere end din far? Din krop er et lille mirakel og fortjener både rim og opmærksomhed.

Vi spiser vegetarisk - Grønne livretter til børn (64.15)
af Christine Bille Nielsen

Koens prutter er ikke så gode for klimaet. Til gengæld er grøntsager rigtigt gode for dig. Der er altså flere grunde til, at det kan være godt at spise mindre kød og mere grønt. Bogen giver jer sunde og lækre opskrifter til hele året.

101 ting børn kan lave udenfor (79.3)
af Dawn Isaac

Uanset om det regner, sner eller blæser, så er der masser af sjove ting at lave udenfor. I kan for eksempel eksperimentere med vand og vind, lave pynt eller udfordre kroppen – hvad enten I har en times tid eller flere dage.

Det hus Jack (og Melissa) byggede
af Kim Fupz Aakeson

Hvad nu hvis der kun var børn tilbage på jorden og bjerge af skrald? I sådan en verden gælder det om at være god med sine hænder og bruge sin kreativitet. Så man kan finde noget at bygge af. Og nogen at give et navn.

Bettinas badekar
af Flemming Quist Møller m.fl.

På genbrugspladsen finder Bettina motoren fra en græsslåmaskine. Vupti bygger hun en baderaket og suser ud i rummet for at spise citronmåne på Mælkevejen. Tag med ombord og mød en skrotrobot. Kan også høres som lydbog i dit badekar (men ikke for tit, for du skal jo spare på vandet).

Hvad laver en murer? (69.31)

Find svar på hvornår en murer står op om morgenen, og hvad mureren laver i løbet af en arbejdsdag. Du kan også finde ud af, hvordan man bliver murer. Læs selv den lille fagbog eller andre fra serien 'Job'.

OPGAVER:

Lav jeres egen olympiade med sækkeløb og krabbegang. Måske kan I også løbe stafet med æg på en ske eller hinke om kap. Skriv diplomer til hinanden og lav medaljer af muffinforme.

Lav en arbejdstegning over en opfindelse, som løser et problem. Byg den bagefter med for eksempel aviser, skruelåg og pap fra køkkenruller. Sæt det sammen med snor, lim eller malertape.

Kig sammen på et bykort. Lav med malertape på gulvet et kort over en ny by med bygninger og veje. Hvor bor man? Hvor er der butikker og fabrikker? Skal der være en park? Hvor kører bussen? Hvor afleverer man sit affald? Hvor skal bilerne parkeres? Hvis I hellere vil være udenfor, kan I tegne byen med kridt.

FIND MERE INSPIRATION PÅ:

www.kroppenpaatoppen.dk

www.skolemaelk.dk/madpakker-og-opskrifter

www.energimuseet.dk/nyheder/170-ideer-til-at-hjaelpe-verden

www.taenk.dk/test-og-forbrugerliv/mad-og-indkoeb/vaelg-dansk-frugt-og-groentsager-i-saeson

… og de andre

Vi er alle født frie - Verdenserklæringen om menneskerettigheder i billeder (32.3)

Se hvordan 29 forskellige kunstnere har lavet billeder til de 30 punkter i FNs Verdenserklæring om menneskerettigheder fra 1948. Erklæringen handler om, hvordan man opfører sig ordentligt over for hinanden. Hvad er jeres regler?

Dig og alle de andre (59.1)

Der er mennesker, som er glade, og andre som er triste. Der er mennesker i mange farver og faconer. Mange har travlt, mens andre er stille. Nogen går med hat. Millioner af mennesker myldrer rundt på kloden – og ikke en eneste af dem er præcis som dig.

Velkommen

af Barroux

Da isen knækker, føres tre isbjørne afsted på en flage og skal finde et nyt hjem, før isen smelter. Men ikke alle vil tage imod fremmede. Og hvordan tager isbjørnene mon selv imod gæster, da de endelig finder et nyt sted at slå sig ned? En historie for de mindste om at mangle et sted at bo.

Hjem

af Carson Ellis

Hjem kan være et palads eller en hytte, en bikube eller en klippetop. Det kan være rodet eller ryddeligt, oppe eller nede. Hvad er hjem for dig?

Børn i andre lande (30.1662)

af Sofie Maria Brand

Har du tænkt over, hvordan det er at være barn i Litauen eller Tanzania? Besøg børn i 13 forskellige lande rundt omkring i verden. Hør om deres liv i byen og på landet, og få fakta om de lande, hvor børnene bor.

Verdens vildeste børn (99.1)

af David Pepe Birch

I Pakistan voksede pigen Malala op og begyndte at skrive og holde taler om, at piger skulle have lov til de samme ting som drenge – for eksempel at gå i skole. Andre børn rundt omkring i verden er blevet berømte for helt andre ting som at opfinde, male eller være på YouTube. Måske kender du nogle af dem?

Fantastisk seje kvinder der reddede planeten (99.1)

af Kate Pankhurst

Selv før det blev almindeligt, at piger fik en uddannelse, var der alligevel kvinder, som gjorde noget andet, end det man forventede af dem. Nogle af dem har gjort en stor forskel for verden. Mød 13 af dem her.

OPGAVER:

Tjen penge ved for eksempel at sælge boller eller madpakker og støt nogen, som hjælper børn til at komme i skole og få en uddannelse. I kan også vælge at give nogle ting til en genbrugsbutik med et godt formål.

Det er forskelligt, hvad vi er gode til. Lær nogen noget, som du er god til – at fløjte, sy eller spille bold. Du kan også læse højt for én eller tage en kammerat med på biblioteket og vise, hvordan man låner bøger.

Hvad er en god kammerat? Lav en liste over ting, som gode kammerater gør for hinanden. I kan indføre en kammeratskabspris og en gang imellem give hinanden en badge eller et diplom for gode ting, man har gjort.

FIND MERE INSPIRATION PÅ:

www.globalis.dk

www.bumkultur.dk/sange-til-verden

www.heleverdeniskole.dk/verdensmaalene

www.redbarnet.dk/skole/boerns-rettigheder/verdensmaal-indskoling

Kort over verden (40.1)

Gå på opdagelse i verdens lande med disse 56 kort, som viser både dyr, planter og mennesker. I kan også se bygninger og genstande, som er typiske for landene. Bagerst finder I en oversigt med verdens flag.

Jorden under dine fødder (55)

Fold bogen ud og se alle de spændende lag, som gemmer sig under jordens overflade. Tag turen gennem fortidslevn, underjordiske floder og magma - helt ind til jordens kerne.

En tur gennem dyreriget (58)

Følg dyrelivet rundt omkring i verdens mest forskellige egne - fra den mindste mus i skoven til kæmpeblækspruttерne i havet. Se den hvide ræv på jagt i nordlys og de mætte leguaner, som soler sig på klipperne.

Vitello redder verden

af Kim Fupz Aakeson

Man kan måske ikke ordne alle problemer på én gang, men mindre kan også gøre det. Hør, hvordan Vitello og vennerne får taget hul på dét med at redde verden. Fås også som lyd- og e-bog.

OPGAVE:

Brug partnerskabsaftalen her på siden til at lave aftaler om, hvad I selv vil gøre for verden.

FIND MERE INSPIRATION PÅ:

www.verdensmaal.org/verdenstimen

Partnerskabsaftale

PAS PÅ KLODEN,

DIG SELV OG DE ANDRE

Aftal mindst tre ting som I sammen vil gøre (sæt kryds):

VERDENSMÅL FOR BØRN

For kloden vil vi:

- ☐ Køre mindre i bil og bruge vores ben
- ☐ Reparere ting og genbruge dem
- ☐ Samle skrald og selv huske at bruge affaldsspanden
- ☐ Lade et stykke natur vokse vildt

For os selv vil vi:

- ☐ Komme ud at lege hver dag
- ☐ Spise masser af årstidens frugt og grønt
- ☐ Læse bøger og lære nye ting

For hinanden vil vi:

- ☐ Være gode til at dele
- ☐ Tage alle med i legen - både drenge og piger
- ☐ Hjælpe med at sige stop, hvis nogen gør dumme ting ved andre

Dato _____ år _____ navn _____ alder _____

FN's Verdensmål

Vi kan alle gøre noget godt for verden hver dag - uanset om vi er store eller små. Efter Anden Verdenskrig blev 51 lande enige om at lave aftaler om fred og samarbejde. Det var i 1945, hvor De Forenede Nationer (FN) blev grundlagt. Med årene er næsten 200 lande kommet med i aftalen. 70 år efter den første aftale, blev landene enige om 17 mål for bæredygtig udvikling. Dem kalder vi FN's Verdensmål, og det er dem, vi skal nå inden år 2030. Målene har vigtige emner som sundhed, økonomi, uddannelse, lighed og miljø. De handler altså om, hvordan vi behandler kloden, os selv og hinanden.

SE MERE PÅ:
www.unric.org/da/information-om-fn

Sang om verdensmål

Mel.: Mester Jakob (ukendt)

1)
Vi ta'r cyklen, slukker lyset
Samler vand – i en spand
Passer godt på kloden, passer godt på kloden
Ja vi gør, ja vi gør!

2)
Redder regnorm, bygger huler
Giver hi – til en bi
Passer på naturen, passer på naturen
Ja vi gør, ja vi gør!

3)
Vi vil lege, vi vil lære
Løbe rundt – spise sundt
Passer godt på kroppen, passer godt på kroppen
Ja vi gør, ja vi gør!

4)
Samler affald, reparerer
Bytteri – kan vi li'
Passer på miljøet, passer på miljøet
Ja vi gør, ja vi gør!

5)
Dreng og pige, vi er lige
Leger frit – deler tit
Passer på hinanden, passer på hinanden
Ja vi gør, ja vi gør!

Udarbejder: Bibliotekar Rikke Østergaard Hansen · Illustrator: Sabine Brandt, sisterbrandt.dk · Udgiver: © BibMedia, Herlev 2021 · Tryk: Nofoprint, Vallensbæk · Varenr.: 47212102